

Preliminary M.D. Ayurveda (Panchakarma) (2012)/(2017)

Examination, (Phase - II) Summer - 2022

PANCHAKARMA - II

**(Preliminary M.D. Ayurveda (2012) Syllabus is applicable to
Preliminary M.D. Ayurveda (2017) Students w.e.f. winter - 2018
Examination)**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 100

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.**
If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

SECTION-A (50 Marks)

1. दीर्घोत्तरी प्रश्न :

[2×15=30]

Long answer question :

- a) आम्लाशय, लहवांत्र, बृहदांत्र यांचे व्यावहारीक शरीर लिहून अन्नवहस्त्रोतस परीक्षा विधी सविस्तर लिहा.

Write down applied anatomy of stomach, small intestine & large intestine.
Describe detailed examination of gastrointestinal system.

- b) अष्टविध व दशविध परीक्षा सविस्तर वर्णन करुन त्यांची पंचकर्मातील उपादेयता स्पष्ट करा.

Describe Asthavidha & Dasha vidha pariksha & explain its applied aspects in panchakarma.

2. लघुत्तरी प्रश्न (पाचपैकी कोणतेही चार) :

Short answer question (any four out of five):

a) सुपरफिशियल आणि डीप रिफ्लेक्स लिहा.

Write Superficial & deep reflexes.

b) "संधी" चे व्यावहारिक शारीर व क्रिया लिहा.

Write applied anatomy & physiology of joints.

c) स्पाइरोमेट्रीचे विश्लेषण सांगा.

Write interpretation of Spirometry.

d) हृदय रक्तवाहीप्रणाली संस्थाचे परीक्षण विधी लिहा.

Write methods of examination of cardiovascular system.

e) द्वि विधि उपक्रमाचे पंचकर्मात महत्त्व लिहा.

Write importance of Dwividhi upakrama in Panchakarma.

SECTION-B (50 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न :

[2×15=30]

Long answer question :

a) शोधन चिकित्सेचे महत्त्व लिहून परिहार्य विषयांचे लक्षणे व चिकित्सा सविस्तर लिहा.

Describe importance of shodhana chikitsa & explain lakshana & treatment of Pariharya Vishaya.

b) दिनचर्येच्या अनुषंगाने स्वस्थातील पंचकर्माचे महत्त्व सांगा.

Describe importance of Panchakarma in healthy individuals according to dincharya.

4. लघुत्तरी प्रश्न (पाचपैकी कोणतेही चार) :

Short answer question (any four out of five):

a) तर्पणविधी व त्यातील आहारकल्पना सांगा.

Write tarpanvidhi and its aaharkalpana.

b) पंचकर्मातील पुर्वकर्माचे महत्त्व लिहा.

Write importance of Purvakarma in Panchakarma.

c) शोधन आर्ह स्पष्ट करा.

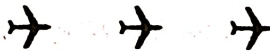
Explain indication of Shodhana.

d) त्रिवृत्ताचे योग सांगा.

Write yoga of Trivrutta.

e) पंचकर्म केंद्राचे NABH मानिकीकरण लिहा.

Write NABH standards of Panchakarma theatre.

100258

M.D. Ayurveda (Panchakarma) (2024) (Semester - II)
Examination, Winter - 2025 Phase - II
APPLIED BASICS OF PANCHAKARMA

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 100

- Instructions :**
- 1) Use **black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper.** If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.
 - 7) Use a common answerbook for **all** sections.

1. दीर्घोत्तरी प्रश्न : अर्जावर आधारित संरचित प्रश्न : [1×20=20]

Long answer question : Application Based structured Question (ABQ) :

पंचकर्म पोस्ट ग्रेज्युएट म्हणून आपण पंचकर्म क्लिनिक स्थापन करणार आहात आणि आपल्या क्लिनिकमध्ये खालील NABH मानकांचे विकसन कसे करणार ते वर्णन करा.

- अ) रूग्णाची काळजी (COP)
- ब) हॉस्पिटल इन्फेक्शन कंट्रोल (HIC)
- क) सतत गुणवत्ता सुधारणे (CQI)
- ड) मानव संसाधन व्यवस्थापन (HRM)

As a 'Panchakarma Post-graduate', you are going to establish 'Panchakarma clinic' and seeking for NABH accreditation for your clinic.

Describe how will you develop following NABH standards in your 'Panchakarma clinic'.

- a) Care of patient (COP).
- b) Hospital Infection Control (HIC).
- c) Continuous Quality Improvement (CQI).
- d) Human Resource Management (HRM).

2. लघूत्तरी प्रश्न :

Short Answer Question (SAQ) :

- a) सर्वांग बाष्प स्वेदनासाठी वापरण्यात येणाऱ्या उपकरणातील बदलांविषयी चर्चा करा.

Discuss modifications in the instruments used for Sarwang Bashpa Swedana.

- b) कटीबस्ती ह्या कर्मातील पृष्ठभागीय आणि वापरले जाणारे शारीर रचना या विषयी चर्चा करा.

Discuss the surface anatomy and applied anatomy involved in the procedure of Kati basti.

- c) पंचकर्म प्रक्रियेतील रूग्णांसाठी प्रकृति परीक्षणाचे महत्व समजावून सांगा.

Explain importance of Prakriti Parikshan for patient in Panchakarma procedure.

- d) तुम्हाला हायपो थायरॉईड असलेल्या रूग्णास वमन द्यायचे आहे. तो घेत असलेल्या सहवर्ती औषधांचा वमनावर कसा परिणाम होईल याविषयी सांगा. तसेच वमन आणि त्याची औषधे यांचा संभाव्य परस्पर प्रभाव ओळखा.

You want to give Vaman to a known case of Hypothyroid patient. Interpret impact of con-comitant medications on Vaman. Also identify the potential interactions with Vaman.

- e) अष्टविध परीक्षा व तिचे पंचकर्मातील महत्व स्पष्ट करा.

Explain the importance of Ashtavidha Pariksha in clinical Panchakarma.

- f) उष्णोदकांचे पंचकर्मातील महत्व, आहार आणि औषध यादृष्टीने वर्णन करा.

Describe the therapeutic utility of Ushnodak as a Ahar and Aushadha in Panchakarma.

- g) कषाय कल्पनेतील पंचकर्माचे संशोधनासह अन्वेषण करा.

Explore with modification of Kashaya Kalpana in Panchakarma procedure.

- h) सिरम युरिक ॲसिड रिपोर्टचे विश्लेषण कसे कराल ते वर्णन करा. त्याचा रूग्णाच्या वैद्यकीय परिस्थितीशी संबंध लावून पंचकर्माची निवड कशी कराल?

Describe how will you analyse reports of Serum Uric Acid. Co-relate it with clinical conditions and suggest suitable Panchakarma procedures.

3. विश्लेषणात्मक आधारित संरचित दीर्घोत्तरी प्रश्न :

Long Answer Questions (LAQ) : Analytical Based Structured :

- a) 52 वर्षांची संधिगत वाताची रूग्णा बाह्यरूग्ण विभागात आली असून तिला उभय जानुसंधी शुल, शोथ, अग्निमांदय, क्रियाकष्टता ही लक्षणे आहेत. रूग्णेतील दुष्ट स्रोतस ओळखा आणि कोष्ठ, अग्नि परीक्षणाचे महत्व सांगा. तसेच तिच्यासाठी पंचकर्म चिकित्सेचे नियोजन करा.

52 yrs female patient of Sandhigatvata came to OPD with complaints of Ubhay Janusandhi Shool, Shoth, Agnimandya, Kriyakashtata. Interpret the dushta srotas involved and explain importance of Koshta and Agni pariksha. Also design a Panchakarma procedure plan for her.

- b) विविध प्रकारच्या प्रतिमा तंत्रज्ञानातील निष्कर्षाविषयी चर्चा करा. दोषिक वैषम्य आणि त्यानुसार पंचकर्माची निवड यांचा संबंध कसा लावाल?

Discuss the various interpretations of following imaging findings. How will you correlate these findings with doshic imbalance and selection of panchakarma procedures?

- c) हृदय वाहीनी प्रणालीचे पृष्ठभागीय शरीर वर्णन करा. त्याचे शरीर शास्त्र व शरीर क्रियेच्या दृष्टीने हृदबस्ती मधिल महत्व सविस्तर लिहा.

Explain importance of applied anatomy and applied physiology of selected Panchakarma procedures i.e. Hrud-basti.

- d) तुम्ही रूग्णास विरेचन देत आहात. त्यासाठी तुम्ही कोणत्या (संपूर्ण विरेचन क्रमांतर्गत) आहार कल्पनांचा सल्ला द्याल. तसेच रूग्णामध्ये दिसणाऱ्या वैद्यकीय परिस्थितीनुसार आहारात कोणते बदल कराल?

You are giving Virechan to a patient. What are the Ahar Kalpanas will you advised her throughout the Virechan Schedule. Also explain the modifications as per her clinical conditions.

